

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФАКУЛЬТЕТ № 2
(ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРАВА ТА
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)**

**КАФЕДРА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИЦИПЛІН ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАПОБІГАННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА
ГЕНДЕРНІЙ НЕРІВНОСТІ»**

Галузь знань 26 Цивільна безпека
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Спеціалізація
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність
Шифр за ОПП: ОК 15

Мова навчання: українська

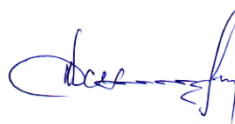
Кривий Ріг - 2024 рік

Розробник:

Руслан МИХАЙЛОВ, кандидат юридичних наук,
завідувач кафедри державно-правових дисциплін та безпеки життєдіяльності

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління факультету №4 ДонДУВС
Протокол № 1 від 05.09.2024 р.

Завідувач кафедри

Руслан МИХАЙЛОВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Правоохоронна діяльність
«05» вересня 2024 р.

Гарант ОПП

Тимур ЛОСКУТОВ

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1.ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Мова навчання:	українська	
Статус навчальної дисципліни:	Обов'язкова	
Кількість кредитів:	4	
Загальна кількість годин:	120	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Рік підготовки	1-й	1-й
Семестр:	2-й	2-й
Лекції:	18 годин	6 годин
Семінарські:	22 години	4 години
Практичні:	-	2 години
Самостійна робота:	80 годин	108 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	1:9

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців та фахівчинь правоохоронної діяльності, які мають володіти теоретичними знаннями щодо правових механізмів запобігання дискримінації та гендерній нерівності, розвиток практичних навичок з ідентифікації, аналізу та протидії дискримінаційним проявам у різних сферах суспільного життя, а також формування правової культури толерантності та рівноправності.

Завдання: ознайомлення з основами гендерної рівності, аналіз національного та міжнародного законодавства у сфері гендерної рівності, антидискримінаційної політики та прав людини, вивчення механізмів

запобігання дискримінації, аналіз гендерної політики держави, дослідження гендерних аспектів у політичній та інформаційній сферах, вивчення практичних аспектів забезпечення гендерної рівності в правоохоронних органах – аналіз політики МВС та інших силових структур щодо забезпечення гендерного балансу та протидії дискримінації у професійній діяльності, формування правової культури рівноправності.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити навчальної дисципліни: вихідна.

Постреквізити навчальної дисципліни: Кримінальне право, Кримінологія.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результати навчання дисципліни	Результати навчання (за освітньо-професійною програмою)			
	PH 2	PH 3	PH 6	PH 10
Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.	+			
Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності		+		
Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності			+	
Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки				+

3. СТРУКТУРА НАВЧальної ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	інд	с.р.		л	с	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Основні засади правового регулювання запобігання дискримінації та гендерній нерівності											
Тема 1. Гендерна рівність: основні поняття та концепції	14	2	2			10	18	2	2		14
Тема 2. Конституційно-правові аспекти забезпечення гендерної рівності в Україні	14	2	2			10	14				14
Тема 3. Інституційний механізм забезпечення гендерної рівності	14	2	2			10	14				14
Тема 4 Дискримінація за ознакою статі як невиконання законодавства із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	16	2	4			10	14				14
Тема 5. Політична та інформаційна сфера: гендерний аспект	14	2	2			10	14				14
Тема 6. Забезпечення гендерної рівності в системі МВС	14	2	2			10	14				14
Тема 7. Гендерна політика України в оборонній сфері та основні інструменти гендерного мейнстрімінгу	16	2	4			10	16	2	2		12
Тема 8 Гендерно зумовлене насильство в умовах війни : причини, ознаки, принципи запобігання	18	4	4			10	16	2		2	12
Усього годин	120	18	22			80	120	6	4	2	108

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основні засади правового регулювання запобігання дискримінації та гендерній нерівності.

Тема 1. Гендерна рівність: основні поняття та концепції

Визначення гендеру та його відмінність від біологічної статі. Основні концепції гендерної рівності, міжнародні та національні підходи до забезпечення рівноправності. Аналіз соціальних, економічних і політичних факторів, що впливають на гендерний баланс у суспільстві.

Тема 2. Конституційно-правові аспекти забезпечення гендерної рівності в Україні

Законодавче регулювання питань гендерної рівності в Україні. Аналіз Конституції України, Законів України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», міжнародних нормативно-правових актів та їх імплементація в національне законодавство.

Тема 3. Інституційний механізм забезпечення гендерної рівності

Роль органів державної влади та громадських організацій у реалізації політики гендерної рівності. Інституції, що займаються гендерними питаннями в Україні. Моніторинг та контроль за дотриманням гендерної рівності в суспільстві.

Тема 4. Дискримінація за ознакою статі як невиконання законодавства із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Визначення дискримінації за ознакою статі, її форми (пряма, непряма, прихована дискримінація). Механізми протидії дискримінації у сфері зайнятості, освіти, охорони здоров'я та інших суспільних відносинах. Відповідальність за порушення законодавства щодо рівних прав і можливостей.

Тема 5. Політична та інформаційна сфера: гендерний аспект

Гендерні стереотипи в медіа та політиці. Проблеми представленості жінок у політичних інституціях, засобах масової інформації та механізми їх вирішення. Інформаційна політика держави щодо формування культури гендерної рівності.

Тема 6. Забезпечення гендерної рівності в системі МВС

Аналіз політики Міністерства внутрішніх справ щодо забезпечення гендерної рівності. Гендерний баланс серед працівників правоохоронних органів, доступ жінок до керівних посад, протидія дискримінаційним

практикам. Взаємодія МВС з міжнародними організаціями з питань гендерної рівності.

Тема 7. Гендерна політика України в оборонній сфері та основні інструменти гендерного мейнстрімінгу

Роль жінок у секторі безпеки та оборони України. Впровадження принципів гендерного мейнстрімінгу у військових структурах. Виконання Україною міжнародних зобов'язань у сфері гендерної рівності в оборонній сфері (резолюція РБ ООН № 1325 «Жінки, мир, безпека»).

Тема 8. Гендерно зумовлене насильство в умовах війни: причини, ознаки, принципи запобігання

Гендерне насильство як інструмент збройних конфліктів. Аналіз міжнародного досвіду щодо протидії гендерно зумовленому насильству в умовах воєнного стану. Стратегії запобігання та захисту постраждалих від сексуального насильства, експлуатації та інших форм насильства, пов'язаних із війною.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання знань Здобувачів на денній та заочній формах здобуття вищої освіти в Університеті здійснюється за 4-бальною системою, де 5 балів відповідає оцінці «відмінно», 4 бали відповідає оцінці «добре», 3 бали відповідає оцінці «задовільно», 0 балів відповідає оцінці «незадовільно».

Підсумкове/семестрове оцінювання знань Здобувачів за результатами вивчення освітніх компонент на денній та заочній формах здобуття вищої освіти в Університеті здійснюється за 100-бальною уніфікованою системою, яка поширюється на всі навчальні дисципліни незалежно від обсягу та тривалості викладання. Розподіл балів за формами організації освітнього процесу наведений в таблиці (див. Таблицю 1).

Таблиця 1. Розподіл балів за формами організації освітнього процесу.

Денна форма	Заочна форма
Аудиторна робота – 40 балів	Аудиторна робота – 20 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 40 балів
Залік/екзамен – 40 балів	Залік/екзамен – 40 балів
Усього за навчальну дисципліну – 100 балів	Усього за навчальну дисципліну – 100 балів

Для денної форми навчання поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях) визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

Коефіцієнт максимально можливого балу за аудиторну роботу, який для денної форми навчання складає 8, визначається шляхом ділення максимального балу за аудиторну роботу на максимально можливу оцінку (40/5=8).

Розподіл 20 балів за самостійну роботу визначається рішенням кафедри з урахуванням змісту запропонованих у методичних рекомендаціях завдань на її виконання.

Для заочної форми навчання поточна успішність (кількість балів) Здобувачів за аудиторну роботу (на семінарських та практичних заняттях) визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

Коефіцієнт максимально можливого балу за аудиторну роботу, який для заочної форми навчання складає 4, визначається шляхом ділення максимального балу за аудиторну роботу на максимально можливу оцінку (20/5=4).

Розподіл 40 балів за самостійну роботу визначається рішенням кафедри з урахуванням змісту запропонованих у методичних рекомендаціях завдань на її виконання.

Підсумковий контроль – залік складається Здобувачами в обов'язковому порядку.

– 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

– 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

– 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

– 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	зараховано	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	зараховано	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	зараховано	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Не зараховано	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. К., 2014. 65 с.
2. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність Навчальний посібник. Київ 2018. 204с. 2.4. Фулей Т.І. Гендерна рівність при здійсненні правосуддя. Вид. 2-ге, випр. / Т.І. Фулей. К.: ВАІТЕ, 2016. 180 с.
3. Жінки. Мир. Безпека: Інформаційно-навчальний посібник з гендерних аспектів конфліктів для фахівців сектору безпеки / Колектив авторок. Київ, 2017. 264 с

Додаткові

1. Гендерна політика в системі публічного управління України / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, А. Алексєєнко, О. Бутенко, В. Костик, О. Руденко, Н. Богданова; за заг. ред. К. Ващенко]. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 125 с.
2. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. К., 2015. 44 с.
3. Лазар І. Г. Гендерна політика: поняття, визначення, управлінські підходи : видання 2-ге, доповнене. Львів: Ліга-Прес, 2006. 178 с.
4. Мельник Т.М. Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності. К. : Стилос, 2010. 440 с.
5. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика: монографія. К.: «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини, ухвалена 1948 р.
3. Національна стратегія у сфері прав людини : Указ Президента України № 501/2015 від 25.08.2015 р.
4. План дій на виконання Національної стратегії : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 р.
5. Національний план дій на виконання резолюції РБ ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека» : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р.
6. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. №2866-IV.
7. Декларація ООН про викорінювання насильства щодо жінок, проголошена резолюцією 48/104 Генеральної Асамблеї від 20 грудня 1993 року.

8. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), ухвалена 1979 р., ратифікована 1980 р.
9. Рекомендація №30 до Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок
10. Резолюція РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» 2000 р.
11. Європейська Конвенція про захист прав людини та основних свобод.
12. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська Конвенція).
13. Римський статут Міжнародного кримінального суду.
14. Інструкція Генерального секретаря ООН з репарацій, пов'язаних з сексуальним насильством під час конфліктів.
15. Міжнародний протокол документування сексуального насильства.
16. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. №2229-VIII.
17. Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. №3739-VI.
18. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству.

Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс з дисципліни на ІТС «МІА:Освіта» - <https://osvita.dnuvs.ukr.education>
2. Репозитарій університету - <https://rep.dnuvs.ukr.education>